

domin. ergo celum est maxime calidum quod tamen sequetur. si celo calide nomen non equivoce conveniret quia igitur substantia in nomine et ratione entis analogam tamen conveniunt: et substantia maxime est ens. Ideo causa est omnium aliorum ut entia sint.

Sequitur textus.

Quod tamen diversimode contingit quia enim partes substantie sunt materia et forma. ideo quedam accidentia principaliter consequuntur formam et quedam materiam.

Quia accidentia causantur a substantia in qua sunt et effectuum diversitas ex causis provenit assignat diversitatem inter accidentia a priori ex diversitate partium substantie a quibus fluunt accidentia. et ponit tres distinctiones: quarum prima cum suis divisionibus talis est. accidentium alia sequuntur principaliter formam: alia sequuntur principaliter materiam. accidentium sequentium formam. quedam communicant materie quedam vero sunt separata a materia. Accidentium autem sequentium materiam: quedam sequuntur eas in ordine ad formam generalem: et quedam in ordine ad formam specialem. est autem ratio prime divisionis. quia cum unumquodque opere tur per quod est actu et semper species aliqua mouere et agere existimetur: ut dicitur tertio physiconum textu commentum. 17. oportet formam sequi operationes et operationes virtutes similiter cum patitur et transmittitur unum quodque ratione materie oportet plura accidentia eam sequi ut ea que propter materie diversam complexionem insunt et ipsam motui subiacent et c. appositum autem in prima divisione ly principaliter ut distinguitur contra totaliter. nullum enim accidens est solius forme aut solius materie. sed omnia sunt. et enim ad ipsam non solum anima concurrat sed totum compositum ex materia et forma. sortes enim est qui primo intelligit. est ergo sensus divisionis quod accidentium quedam sequuntur formam non ut causam totalem. sed principalem quedam: similiter sequuntur materiam ut causam principalem non totalem. Cum enim omnium accidentium causa sit id quod vere est. id est substantia completa omnium causa est compositum ex materia et forma. sed aliquorum principalis radix est forma aliquorum vero principalis radix est materia sicut enim in artificialibus aliquid convenit composito ratione forme et aliquid ratione materie quemadmodum scindere convenit ferre ratione forme. durities autem ratione materie. Ita et in naturalibus aliquid oritur in composito ratione et aliquid ratione materie quemadmodum in sorte sentire et intelligere est ratione forme. Ad asculum vero ratione. que autem sit regula ad discernendum accidentia sequentia formam ab accidentibus sequentibus materiam infra assignabitur.

Sequitur textus.

Forma autem invenitur aliqua cuius esse non dependet a materia ut anima intellectualis. materia vero non habet esse nisi per formas unde in accidentibus que sequuntur formam est aliquid quod non habet communicationem cum materia: ut intelligere quod non est per organum corporale sicut probat philosophus in tertio de anima. Aliqua vero ex consequentibus formas sunt que habent communicationem cum materia: ut sentire sed nullum accidens sequitur

fine communicatione forme.

Ubi ponitur prima subdivisio cum eius causa. cum enim proprie virtutes et proprietates et operationes formarum ipsis formis proportionari debeant. Ita quod si essentia ipsius forme sit dependens a materia: et operatio eius cum non fiat ipsa forma a qua fluunt perfectiones dependentes a materia et si essentia forme est independentes a materia virtutem aliquam oportet habere a materia independentem. Alioquin ociose fecisset natura formam independentem fecisset siquidem naturam elementarem supra materiam ut sic non possit operari. Et consequenter nec finem proprium consequi unumquodque ens est per suam operationem. ut dicitur secundo celi textu commentum. 17. Quia ergo invenitur duplex genus formarum substantialium dependentium scilicet a materia ut sunt omnes forme materiales. et independentium ab ea ut est anima humana ideo invenitur duplex genus accidentium sequentium formam. Quedam enim fluunt a forma dependente a materia. et hec ita fluunt ab ea quod tamen recipiuntur subiective in composito propterea dicitur quod habent communicationem cum materia ut sentire vegetare et huiusmodi: quedam vero fluunt a forma independente ut sic et hec fluunt ab ipsa forma quod recipiuntur in sola forma subiective et propterea dicuntur non habere communicationem cum materia: ut intellectus et voluntas: intelligere velle et huiusmodi. Nec arbitreris nos inemores contradicere superius nunc dictis. utrumque enim est verum quod scilicet omne accidens est compositum ut supradiximus: et quod aliquid accidens est solius forme. ut modo dicimus: accidens enim esse alicuius potest intelligi dupliciter. uno modo ut completi principii elicitiui et receptivi. Alio modo ut suppositi hoc secundo modo omne accidens est compositum cuius est et fieri. unde anima non intelligit ut suppositum quod operatur. sed sortes per animas. primo vero modo aliquid accidens est ipsius anime et aliquid est compositum. virtus enim intellectiva non est subiective in aliqua parte corporis composita ex materia et forma. sed est subiective in sola essentia anime unde in tertio de anima textu commentum quarti. Dicitur quod intellectus nullius corporis est actus: virtutes autem sensitive non sunt subiective in sola anima. sed in determinatis corporis partibus compositis ex materia et forma substantiali. Similiter completum elicitiuum principii sensationis non est sola potentia anime sed compositum ex organo corporali et virtute anime intellectualis autem principium elicitiuum completum est ipsa sola virtus intellectiva: et cum operatio immanens sit subiective in suo elicitiuo principio: intelligere erit in solo intellectu sicut in subiecto. propterea san. Tho. alibi dicit quod anima intelligit sicut oculus videt ut completum principium elicitiuum oculus enim nominat compositum: nominat compositum ex organo corporeo et virtute anime. non ergo contradicunt ista. omne accidens est compositum ut suppositum et aliquid accidens est solius forme ut completi principii elicitiui et receptivi: et licet totus sermo sit de accidentibus substantiarum materialium ex his tamen invenitur natura accidentium substantiarum separatarum. oportet enim ea esse de ordine illorum accidentium que sequuntur formam independentem a materia. et nota quod antequam ponatur alterius membri subdivisio. Assignatur causa in littera quare non sit talis subdivisio de accidentibus sequentibus: qualis facta est de his que sequuntur formam ut dicatur accidentium sequentium materiam quedam communicantur forme et quedam non. et causa est ista quia non invenitur duplex materia altera dependens a forma et altera non: sicut invenitur duplex forma: nulla enim ma-